

دین غیر اختیاری بر فلسفه؟ فلسفه اختیاری بر دین؟

فلسفه و دین

معارضه حرمت، لا قیداره حرمت

کتابخانه

ایچون چالیشایان بر وجود باشقه بر شی ایچون اوغراشه‌جق، چالیشه‌جقدر. عرض ایتدیکمز
عائله افرادینک قانلری اولکیلر کی صوغوق دکل فوق‌العاده اتشین ویر غلیاندر؛ چونکه
هرعضو محتاج اولدینی غدایی آلدقدندن باشقه فضلہ بیلہ قالیور، بوندن باشقه قان فوسفور
وسائره کی برطاقم منہات ایلہ هرآن جلہ عصیہنی سیراب ایتمکده، متادیاً الکتریک حصوله
کتریمکده در. و بو؛ افراغ اولمق ایچون اووجودی تخریش و تنبیہ ایتمکہ باشلار. ایشته بک اقدینک
قیزلرینک فوق‌العاده سوسانملری، قوقولانملری، حاصلی اولنرده نظر دقتی جلب ایدن
هرحرکتلری اونلرک آرزوی تناسیلرینک صوک درجده کسب احتداد ایتمہسی کی بر میخا.
نیکیت طبیعہنک تأثیریلہ در. شیمدی — ظاہردن صرف نظر — بویله عائلهلر افراندن،
مناسبات تناسیلہنک درجہ افراطده بولندینی کورولور؛ آرتق بونلرک عفت و ناموس دینیان
شیلرہ نہ درجہ قدر اهمیت ویردکاری قولایجہ آکلاشیلر .

نابی فکر

فلسفہ لسانہ

لسانزده شکلی و معنائی تکامل

قاعده آهنگک فلسفه‌سی

— ۲ —

تصنیف

برنجی، مقاله ۵ نجی، نسخه ۶۹ نجی، صحیفه ۵۵ در

بر یوزنده سویله نیلویپ بکهجائی، التصافی ویا تصریفی کی یاخوددهده باشقه تعبیرلر واسایلر
ایله اوچ ویا درت صنفه آیریلہ کان دیللدن دیلمزک نسباً اولدینی مثلوجانی و شکل اعتباریلده
آیری بر صنف تشکیلی ایچون قانون آهنگ نامی ویردیکمز صوائتک. توافق خاصہسی — که
لسانزده وعین زمره و صویدن دیکر دیللدن وارد — بر اساس وصفتمیزه کی تاقی ایدیلہ
بیلیرمی؟ لسانزله بعض وابلجلہ صویداشلرینک شو صورتله آیریجه بر صنف تشکیلی مسئله سنک
مهما ممکن تظاہر ایدہ بیلیمسی یعنی بزده بعض آثارده کورلیدیکی (۱) و جهله لسانزری ترکیبی
والتصافی صنفندن عد ایتک اکثر علمای لسانک (۲) حکم و تصدیقلری ایله برابر، یک طوغرو
اولاماز. بونک حقیله آکلاشلمسی ایچون اول امرده تصنیفدن، اساس و غایه سندن، انواعندن،
السنه نک تصانیف مختلفه سندن سطحیجه بحث ایتک اقتضا ایدر .

بز بوراده هر شیدن اول تصنیف کله سندن، بر صورت عمومیهده اشیا و موجوداتک
مجموعنی هر هانکی برنظام و ترتیبه کورده اصول آلتده صیره لاق، بولک بولک دیزمک ویا ایرمق

(۱) قاموس الاعلام: (توران) ماده سنه . مرحوم سداد بکک ، مبرالقول فی المنطق والاصول نام
آرنده باب ثاک .

(۲) هو ولاق ، شانتال

آكلارز. بوندن مقصد او اشيا ويا موجودات آرسنده كي مناسباتي ده ائي طائيه بيلمك و بو خصوصده ارشدرمه و مطالعه ي قولايلاشدرمقدر . تصنيف عموميتله موجوداتك اوصاف ذاتيه و خارجيه سنده كي مشابهت و مغايرت اوزرينه مؤسس اولوب طبايع و اوصافك الـ عموميلري ، الـ اساسيلري آلير . آنجق كرك اشيا و كرك موجودات آرسنده قطعي بر حد فاصل اولديني ايچون علمي تصنيفلر اكثريتله تخميني اولور ، و علملر نه قدر توصيفي اولور ايسه تصنيف ده او درجه طبيعي كورولور . بناء عليه ، تصنيف ، اشيا و موجوداتك حقيقي طبيعت و اولوشلرين حقيقي مناسبلرين طابق كبي بر غايه مستند اولديني تقديرده ، طبيعي در . علي كل حال نظام طبيعي كوزمكله برابر اشيا و موجوداتي اوصاف خارجيه و مرئيه سته كوره ترتيبده تصنيفك صنعتي اولمش اولور . بو صني تصنيفك ده (سستم) و (اصول) ناميله ايكي نوعي واردر . هر علم ايچون هر حالده بر تصنيف و تقسيم اقتضايدير (۳) ، حتي هر بر بحث و مسئله ده بيله ، مسئله نك لايقيه حل ايداسي ايچون بر تصنيف ، تقسيم و اصوله رعايت لازمدر . بناء عليه ارضياتك ، تباتياتك ، و حيواناتك كنديلرينه مخصوص بر تصنيفي اولديني كبي بالذات علومك ده بر تصنيفي واردر . بونلرك هپسنده تصنيفك افراد و اجزاسي جامد ، متعضو ، ذي حيات ويا معنوي و مجرد اولسون ، بو افراددن بر صنف ويا بلوك تشكيل ايدنلرك اوصاف ميزه سي ديكر صنفك افرادنده بولماز ، و او اوصافه مالك اوليان مذكور صنفك خارجنده قالير .

بوني ايضاحاً بسيط بر مثال كتيردم: مثلاً حيواناتده بلكميكلي (فقريه) شعبه سنك بونجي قسمي تشكيل ايدن مهيلرده اولامه ، ثانياً رحم الـ مهم بر صفت ميزه و الـ عمومي بر قاراقتر تشكيل ايدوب ينه او شعبه ده داخل آيري بر زمره تشكيل ايدن قوشلرده تشكلات خارجيه و تمضوات داخليلري ايله مهيلردن آيرد ايديلير . بونلردن بر زمره ده كي مه ، ديكرنده كي قناداك عمومي اوصافندرك . كذا انسانك ده داخل اولديني مهلي قسمندن كويش كتيريچي قيون صنف ده ات صنفندن ؛ بر برينه نسبتله خارجي ، داخل برطاقم اوصاف تعضويه و عوارض ايله تفريق ايديلير . كذا انسانده ينه ، رنگاريله ، صاچلاريله ، برطاقم عوارض خارجيه سيله ، لسانلاريله خلاصه بر چوق اوصاف ايله برطاقم اجناسه و عرفلره آيريلور . جانلي اولان فردلر يا خود مخلوقلر عمومي و خصوصي برطاقم اوصافله برطاقم فرقلره ، زمرلره ، صنفلره ، انواعه آيرلديني كبي جانسز و جامد اشيا ده ينه بويلاجه برطاقم صنفلره تقسيم ايديله بيلير ، نكتم علم الارض ده اراضئ مختلفه نك تشكلات و طبقات و اتساجندن باشلايه درق اراضئ رسوبيه يي درت زمانه تقسيم ايديلور ، بونلردن هر يري ده برطاقم ادواره يعني صنفلره آيريلور . بو صنفك آلتنده انواع بولنديني كبي بونكده آيريجه چشيدلري اولور .

ايسته شو بر ايكي مثال ايله سطحيجه كورديكمز تصنيف كي لسانلرده تصنيف ايديله (۳) منطوق استقراييده (تصنيف) ، منطوق استدلايده تقسيم . مرحوم سداد بكك اثر مذكورنده (تقسيم) و (معرف) بابلرينه .

بیلیری؟ یوندن بر فائده حاصل اولورمی؟ بو سؤال حسب التعلق انسانیات ویا انسانیات واجتماعیات نقطهسندنده نظر اعتباره آئیر ایسهده بوراده خاصه حسبالموضوع ایکی علم نقطه نظرندن مطالعه ایدلک اقتضا ایدر:

لسان ونطق بر معنای عمومیده آلت تفکر ویا تحلیل اولمق حیثیتله انسانک اراده سی آئنده اولمقله برابر، دیگر موجودات کبی تخم وفده هالندن بیور؛ یتشیر سوز، کیدر برشی خلاصه (بر عضویت) اولمق اعتباریه هم علوم طبیعیده، هم علوم تاریخیده دن عد ایدیله بیلن (لسانیات) د دائرة شمولنده بولئور. هله صکره کینک طوغریدن طوغرییه موضوعی، جهت و حدتی تشکیل ایدر. (روحیات) نقطه نظرندن تصنیف: اساساً بوراده ایکی مختلف فکر وار (اوزن برنارله روا) (۴): «لسانلرک تصنیفی صنعی اولدییی کبی تتبع و مطالعه خصوصنده فائده سزدر. هله روحیات عالمی ایچون پک آز فائده عرض ایدر «دیور (ریو): «لسان تجرید، تعمیم و تحلیل ایدیلدیکجه، متزاید بر وضوح و قطعیه متوجه اولدیکجه، اشکال حرفیه بی، اقسام کلامی وجوده کترین بوتغایر و تخالف غیر شخصی بر نقطه دن، دکانک تاریخ انبساط و تکاملیدر، «دیور (۵) لسانلرک شکلیات نقطهسندن تصنیفی تصوب ایدیور. بوصیفی دیگر بر یرده طبقات ارضیه تشبیه ایدیور.

بن کندی فکرجه (ریو) نک مطالعه سنی قبول ایدرم. بونکله برابر لسانلر (شتایتال) طرفندن بو نقطه دن تصنیف ایداش ایسهده پکده رغبت کورمهش. (لسانیات) نقطه نظرندن تصنیف: لسانلر موجودات سائر کبی عناصر و اجزاسنه، بونلرک صورت موضو و تشکله ویا خود بونلرک تشکلاً و متاجه قرابت و مشابهتلینه کوره بر طاقم شعبه لره، صنفلره، زمره لره درجه لره آیریله بیایر.

شمدی ده لسانلرک صورت و انواع تصنیفی مطالعه ایدلم:

(۱): مثلاً ایکی ویا ده اچوق لسان آردسند مشترک بر طاقم عناصر بولندیفنه وارده لرده تشکلات صرفیه و نحویه جه مشابهت و قرابت موجود اولدیفنه کوره بونلرک صوی اعتباریه یوقارده عرض ایتدیکم اسبابه مبنی بر طاقم شعبه لره، صنفلره، زمره لره آیریله بیله چکی طبعیدر.

مابعدی کله چک نسخه ده

محمد نجیب

(۱) Psychologie du langage صفحه ۲۸

(۵) Revolution des idées générales صفحه ۸۷